Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan verojaosto
Valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen

LAUSUNTO
21.3.2016

U 7/2016 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavien veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta

Kepa ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asiassa.

On myönteistä, että Euroopan komissio tunnustaa veronkierron ja aggressiivisen verosuunnittelun aiheuttamien ongelmien laajuuden ja että valtioneuvosto yhtyy tähän kannassaan. Valtiot niin Euroopan Unionissa kuin globaalissa etelässä menettävät vuosittain satojen miljardien eurojen arvosta verotuloja sen vuoksi, että yritykset siirtävät voittojaan alhaisen verotuksen maihin veronvälttelytarkoituksessa. Tämä rajoittaa valtioiden mahdollisuuksia ylläpitää ja luoda hyvinvointia sekä siirtää verotaakkaa kansalaisten ja pienten yritysten kannettavaksi ja vääristää kilpailua etenkin suurten ja pienten ja keskisuurten yritysten välillä.

Suomen hallitus on veropoliittisessa linjauksessaan sitoutunut toimimaan aktiivisesti kansainvälisen veronkierron estämiseksi[1]. **Direktiiviehdotus on askel verovälttelyn kitkemisen ja kansainvälisen verojärjestelmän tervehdyttämisen suuntaan. Suomen kantaa direktiiviehdotukseen on tarkennettava niin, että hallituksella on selkeä mandaatti puoltaa direktiiviehdotuksen ripeää jatkokäsittelyä ja hyväksymistä.**

Direktiiviehdotus pohjautuu pitkälti OECD:n Base Erosion and Profit Shifting -prosessiin (BEPS), jonka lopputuloksena annettujen 13 raportin kiireelliseen kansalliseen toimeenpanoon Suomi on muiden OECD- ja G20-maiden mukana sitoutunut. BEPS-raportit ovat vuonna 2013 alkaneiden kansainvälisten neuvotteluiden tulos. Useat maat, esimerkiksi Iso-Britannia ja Yhdysvallat, ovat jo aloittaneet kansallisen toimeenpanon. Euroopan Unionin eteneminen asiassa on kansainvälisen suurennuslasin alla, joten on tärkeää, että jäsenmaat osoittavat kykenevänsä toimimaan aggressiivisen verosuunnittelun taltuttamiseksi.

Direktiiviehdotuksen sisältämä sääntely on riittävän yleisluontoista jättääkseen jäsenvaltioille liikkumatilaa kansallisessa toimeenpanossa. **Kansainvälisen verojärjestelmän kehittäminen vaatii kansainvälistä yhteistyötä, ja EU-tason sääntelyn myötä on mahdollista saada kaikki jäsenvaltiot sitoutumaan minimistandardiin.** Useat direktiiviehdotuksen kohdat on jo sisällytetty Suomen lainsäädäntöön, eräät jopa tiukemmin raja-arvoin kuin komission ehdotuksessa.

Komissio ei ole tilannut direktiiviehdotuksesta erillistä vaikutusten arviointia. Tähän on hyvät perusteet. Direktiiviehdotuksen sisältö perustuu pitkälti BEPS-raportteihin, joiden sisältämien toimien vaikutuksia OECD on arvioinut vuosien ajan. Valmistelussa on myös otettu huomioon komission tilaaman aggressiivista verosuunnittelun mahdollistavia rakenteita tutkineen raportin tulokset[2]. Direktiiviehdotuksen

1 Hallituksen veropoliittinen linjaus (liite 1): http://valtioneuvosto.fi/documents/10184/1427398/Ratkaisujen+Suomi_FI_YHDISTETTY_netti.pdf/801f523e-5dfb-45a4-8b4b-5b5491d6cc82.

2 European Commission. Taxation Papers. Working paper n.61-2015. Study on Structures of Aggressive Tax Planning and Indicators: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_papers/taxation_paper_61.pdf

mukana on saatavilla 50-sivuinen yksikköjen valmisteluasiakirja, joka tarjoaa yhteenvedon siitä laajasta aineistosta, jota valmistelun pohjana on käytetty[3].

Direktiiviehdotus luo minimipuitteet aggressiiviseen verosuunnitteluun puuttumiselle. **On tärkeää, että jatkovalmistelu etenee ripeästi, jotta jäsenvaltiot pääsevät etenemään kansallisessa toimeenpanossa.** Direktiiviehdotus nykymuodossaan ei lopettaisi aggressiivista verosuunnittelua, mutta se luo pohjan jatkosääntelyn kehittämiselle. On tärkeää, että verojen välttelyyn puuttuvan sääntelyn vaikuttavuutta ja vaikutuksia arvioidaan, ja tähän on tilaisuus jäsenvaltioiden kansallisen toimeenpanon alettua. Direktiiviehdotus ei itsessään sisällä niin merkittäviä tai ennestään tuntemattomia elementtejä, että prosessia merkittävästi hidastava vaikutusten lisäarviointi olisi tässä vaiheessa perusteltua.

Direktiiviehdotuksessa on jo vahva kompromissin maku. **Komission ehdotus on monin paikoin maltillisempi kuin Euroopan parlamentin ottamat kannat tai edes BEPS-suositukset.** Esimerkkinä tästä on korkojen vähennysoikeuden rajaaminen. Direktiivissä ehdotetaan, että korkomenoja saa vähentää vuosittain summan, joka vastaa enintään 30 prosenttia tuloksesta ennen korkoja, veroja, poistoja ja kuoletuksista (EBITDA). OECD suosittaa rajan asettamista 10-30 prosentin välille EBITDA:sta, eli komissio on valinnut direktiiviehdotukseen löyhimmän mahdollisen rajan.

On myös ongelmallista, että ulkomaisia väliyhteisöjä koskevassa artiklassa alhaisen verotuksen kynnys on asetettu 40 prosenttiin jäsenvaltion lakisääteisestä yhtiöverokannasta. Näin alhainen raja ei riittävällä tavalla suitsi verokilpailua ja voi pahimmillaan jopa yllyttää siihen. Direktiiviehdotus ei myöskään mahdollista puuttumista monien EU-maiden tarjoamiin haitallisiin veroetuihin kuten verotusta koskeviin ennakkopäätöksiin tai pöytälaatikkoyhtiöiden käyttöön verojen välttelemiseksi.

Suomella on direktiivin jatkokäsittelyssä intressi nostaa esiin näitä puutteita, sillä ne hyödyttävät ennen kaikkea alhaisen verotuksen jäsenmaita. Tämä on myös johdonmukaista kehityspoliittisesta näkökulmasta. Kehitysmaiden kannalta on elintärkeää, että Suomi ja EU toimivat kansainvälisen veronkierron ja aggressiivisen verosuunnittelun suitsimiseksi. Merkittävä osa kehitysmaihin suuntautuvista sijoituksista on peräisin EU-alueelta ja EU-maiden tarjoamat veroedut mahdollistavat verojen välttelyn kehitysmaissa. Direktiivin jatkokäsittelyssä tulee ottaa huomioon vaikutukset kehitysmaihin ja pyrkiä siihen, että direktiivi vahvistaa myös kehitysmaiden verotuskykyä.

Direktiiviehdotus ei tämän hetkisessä muodossaan täysin vastaa veropaon haasteeseen, mutta se on tarpeellinen askel oikeaan suuntaan. Oikeudenmukainen verotus, jossa verot maksetaan siihen maahan missä toiminta tapahtuu ja voitot syntyvät on niin Suomen kuin kehitysmaidenkin yhteiskuntien etu. Kansainväliseen veronkiertoon ja haitalliseen veronkiertoon puuttuminen on välttämättömyys, jota ei voi viivyttää.

Lisätietoja: Lyydia Kilpi, asiantuntija, vero-oikeudenmukaisuus, lyydia.kilpi@kepa.fi, puh. 050 317 6738

3 Commission Staff Working Document SWD(2016) 6: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016SC0006&from=EN